

len ödevleri hazırlamak ve özellikle örnek olay analizi yapmak, en büyük zevklerimden biriydi. Bu konuda da gayet başarılı olduğumu söyleyebilirim. Bir de şunu söyleyeyim. Amerika'da kütüphanelerden çıkmazdım ama eğlenmeyi de ihmal etmezdim.

Görüldüğü gibi, bilimsel üretim ve aktarım konusunda oldukça ciddi bir davranış sergileyen Rızaoğlu, kendisiyle yapılan birebir görüşmelerde de bilimsel çalışmalarda Türkçe dilinin kullanımının kendisi için önemli olduğunu her zaman vurgular. Bir bilimsel çalışmanın yabancı dilde yayınlanmasının, o çalışmanın bilimsel nitelikli olduğunu göstermediğini aksine Türkçe dilinde de yayımlanan bazı eserlerin yabancı dilde yayımlanan benzer eserlere göre daha iyi nitelikte olduğunu altını çizer. Bu nedenle de bilimsel eserlerin değerlendirilmesinde temel ölçütün, bilimsel niteliğin olması gerektiğini tekrar vurgular.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Bahattin Rızaoğlu ile uzun yıllardır birbirimizi tanırız. Onu tanıdığım ilk zamandan beri kıvrak zekasıyla beni etkilemiş, inadıyla hiddetlendirmiş ve olaylara değişik bakış açısıyla şaşırtmıştır. Birçok tartışmadan sonra kendisine kızdığımı ve bir daha tartışma yapmamak için kendi kendime söz verdiğimi hatırlıyorum. Ancak her seferinde konuşacak ve tartışacak bir şeyler bulduk ve birbirimizi anladık diye düşünüyorum. Özellikle sosyal medyanın bu kadar gelişme gösterdiği ve İnternetin yaygın olarak her kesim tarafından kullanıldığı düşünüldüğünde, değişik esprileri, konuşma şekli ve sıradışı görünüşü ile hem öğrencilerinin hem de iş arkadaşlarının sevgi ve saygı ile andığı Rızaoğlu, hakkında uzun yıllar anıların anlatılacağı ve anılacağı bir öğretim üyesi olarak aramızda kala-

caktır. 2014 Mayıs ayında emekliye ayrılan Bahattin Rızaoğlu'na saygılarımı sunuyorum, sağlıklı ve neşeli günlerle dolu uzun bir yaşam diliyorum.

SEÇİLMİŞ ESERLERİ

- Rızaoğlu, B. (1986). Kat Mülkiyetli Otel, Devre Mülk ve Devre Tatil Sistemi, *Turizm Yıllığı*. Ankara: Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. Yayını.
- Rızaoğlu, B. (1989). Turistik Tüketici Karar Verme Süreci; Gezi Yapma veya Yapmama Kararı, *Turizm Dergisi*, Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Nevşehir Turizm İşletmeciliği Yüksekokulu Yayını, Sayı 1.
- Rızaoğlu, B. (1991). Bir Yönetim Aracı Olarak Menü Planlama ve Geliştirme, *Turizm Yıllığı*. Ankara: Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. Yayını.
- Rızaoğlu, B. (1992). Turizmde Tanıtma ve Hatalarımız, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3(2):34-40.
- Rızaoğlu, B. (1995). Turizme Çözümsel Bir Yaklaşım, *Prof.Dr. Hasan Zafer Doğan Anı Kitabı*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Matbaası.
- Rızaoğlu, B. ve Tanrısevdi, A. (2001). Yabancıların İdeal Yemek Tercihleri ve Türk Yemeklerinin Bu Tercihlere Göre Değerlendirilmesi, 1. *Ulusal Turizm İşletmeciliği Kongresi Bildiriler Kitabı*. Ankara: Başkent Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Yayını.
- Rızaoğlu, B. (2003). *Turizmde Tanıtma*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Rızaoğlu, B. (2004). *Turizm ve Toplumsallaşma*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Rızaoğlu, B. (2006). *Turizm Pazarlaması*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Rızaoğlu, B. ve Ayyıldız, T. (2008). Konaklama İşletmelerinde Örgüt Kültürü ve İş Tatmini: Didim Örneği, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 19(1):7-20.
- Rızaoğlu, B. (2012). *Turizm Davranışı*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Rızaoğlu, B. ve Hançer, M. (2013). *Menü ve Yönetim*. Ankara: Detay Yayıncılık.

Not: Bahattin Rızaoğlu'nun özgeçmişi ile ilgili bölümün hazırlanmasında katkıda bulunan Yrd.Doç.Dr. Tuğrul Ayyıldız'a teşekkürlerimi sunarım.

Prof. Dr. Murat Hançer, School of Hotel and Restaurant Administration, Oklahoma State University, Stillwater, OK 74074, Amerika Birleşik Devletleri. E-posta: murat.hancer@okstate.edu

Gönülsüz Ayrılık: Cemil Boyacı

GİRİŞ

Akdeniz Üniversitesi Turizm ve Otelcilik Yüksekokulu Emekli Öğretim Üyesi Prof.Dr. Cemil Boyacı'nın, manen aramızdan zamansız ayrılışını gönülsüz olarak ifade etmemim nedeni, eski bir öğrencisi olarak kendisini haftanın en az iki günü hala okulda görmemim bana buruk bir sevinç yaşıyor olmasındır. Hocamın sağlıklı olduğu ve söy-

Beykan ÇİZEL

Akdeniz Üniversitesi
Turizm Fakültesi

lemelerinde vatan ve milletine hizmet etme aşkının devam ettiğini görmem beni sevindirirken, yoğun çabalar sonucunda sahip olduğu bilgi birikimini bize ve öğrencilerimize aktarma şansını kaybettiğini (yakın geçmişten yaşamış olduğu sağlık sorunundan dolayı) bilmek ise beni ayrıca üzüyor. Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi tarafından, Cemil Boyacı ile ilgili bir portre ve bibliyografya

yazmam istendiğinde sevindim ve onur duydum. Bunun iki önemli nedeni vardı: Birincisi, beni tanıştığım günden beri destekleyen Boyacı'ya olan saygı ve minnettarlığımı ortaya koymak için bir fırsat yakalamış olmam; diğeri ise kendisinin turizm yazını ve disiplininin gelişimi için yapmış olduğu katkıyı anlatabilme olanağını bulmuş olmamdır.

YAŞAMI VE AKADEMİK KARIYERİ

Cemil Boyacı, Akdeniz'in şirin ilçesi Fethiye'nin Karaçulha beldesinde bir çiftçi ailenin dokuz çocuğundan biri olarak dünyaya gelir (1950). İlkokulu doğduğu yerde okuyan Boyacı, Ortaokul ve Lise öğrenimini Ankara'da, Lisans öğrenimini de İzmir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'nde tamamlar (1973). Akademik hayatı gece bölümünde okurken, gündüzleri İzmir Belediyesi'nde tahsildarlık yaparak harçlığını kazanan Boyacı, aynı zamanda Fransızcasını ilerletmek için dört yıl boyunca Fransız Kültür Merkezi'ne devam eder. Yükseköğrenim için Fransa'ya gider (1974). Yurtdışında okuma fikrini akademide okurken Temel Pazarlama dersini veren hocası Prof. Dr. Cengiz Pınar'ın kafasına soktuğunu ifade eder.

Gitme kararına rahmetli babası karşı çıksa da bir yabancı ile evlenmeden ülkesine döneceği sözünü vererek Fransa'ya gitme iznini alır. 1978 yılında Bordeaux Üniversitesi İşletme Fakültesi ve İşletme Enstitüsü'nden Doktor unvanı alır ve yurda döner. İlk görev yeri olan Uludağ Üniversitesi Balıkesir Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu'nda Yardımcı Doçent olarak çalışmaya başlar. Daha sonra Akdeniz Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu'nda Doçent ve Profesör olur ve emekliye ayrılincaya kadar burada görev yapar. Boyacı, toplam 31 yıl çalıştıktan sonra, akademik bir faaliyet için gittiği Fransa'nın Nice kentinde bir kalp krizi geçirir. Bu krizi atlattığına karşın, kendisinde geçici olarak hafıza kaybı oluşur ve buna bağlı olarak 17 Ocak 2002 tarihinde emekli olur.

Boyacı, ülkesinin tahsil süreci boyunca kendisine verdiği desteğin bir karşılığı olarak insan yetiştirmeyi seçtiğini söyler. Ayrıca insanlara bilgi aktarmanın kendisini motive ettiğini ve bu motivasyonunun en az öğretmenlik kadar sevdiği rehberlik mesleğinden kaynaklanmış olabileceğini vurgular. Meslek yaşamı boyunca yerine getirdiği çok sayıda idari görevlerden kısaca bahsetmek gerekirse; 1982 ve 1987 yılları arasında Balıkesir Meslek Yüksekokulu Müdürlüğü, Uludağ Üniversitesi Balıke-

sir Mühendislik Fakültesi Fakülte Kurulu Üyeliği ve Balıkesir Meslek Yüksekokulu Danışma Kurulu Başkanlığı görevlerini eşzamanlı olarak başarıyla sürdürür. 1987 yılından emekli olduğu 17 Ocak 2002 tarihine kadar ise Akdeniz Üniversitesi bünyesinde Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu Müdür Yardımcılığı, Yönetim Kurulu Üyeliği ve Müdürlüğü ile Akdeniz Üniversitesi Senato Üyeliği gibi çeşitli idari görevleri başarıyla yerine getirir.

ESERLERİ VE TURİZM ALANINA GETİRDİĞİ ÖZGÜN KATKI

Akademik yaşamı boyunca Lisans ve Lisansüstü düzeyde Turizmde İnsan Kaynakları Yönetimi, Turizm Pazarlaması, Seyahat İşletmeciliği, Kongre Organizasyonu ve Yönetimi, Seyahat Acentacılığı ve Tur Operatörlüğü, Turistik İşletmelerde Haberleşme Teknikleri, Turizmde Ulaştırma, Yatırım Proje Analizi ve Turizm Sosyolojisi derslerini verir. Boyacı'nın İnsan Kaynakları ve Seyahat İşletmeciliği ile ilgili kitapları bulunmaktadır. Çok disiplinli bir akademisyen olan Boyacı, akademik yaşamı boyunca birçok tez yönetir. Bunlardan sadece birkaçını burada vermek istiyorum: Menderes Sarıgül ile "Türk Turizmi İçinde Yat Turizminin Yeri, Önemi, Sorunları ve Geleceği", Beykan Çizel ile "Kongre Turizmi, Kongre Organizasyonu ve Antalya Bölgesinin Kongre Turizmi Potansiyeli, Sorunları ve Gelecekteki Beklentilerine Yönelik Bir Araştırma", Akın Aksu ile "Otel İşletmelerinde İşgören Devir Hızının Verimlilikle Olan İlişkinin Değerlendirilmesi ve Antalya Yöresinde Bir Uygulama" bunlar arasında sayılabilir.

Genel bir değerlendirme yapıldığında; Cemil Boyacı'nın çalışmalarında turizm işletmelerinde insan kaynakları yönetimi ve seyahat işletmeciliği üzerine odaklandığı, makale ve kitaplar yazdığı görülmektedir. Meslektaşları ile yürütmüş olduğu araştırmalarında turizm sektörünün gelişimine ışık tutacak çalışmalara imza atar.

Meslek yaşamı boyunca birçok ulusal ve uluslararası akademik çalışma yürüten Boyacı, bilim dünyasına deneyimi ve bilgisiyle katkıda bulunur. Tüm bu çabalarının bir karşılığı olarak 1999 yılında Turizm Yazarları ve Editörleri Derneği (TUYED) tarafından "Yılın Turizm Eğitimcisi Ödülü" verilir. Disiplinli çalışmayı kendine ilke edinen Boyacı, benim gibi yetiştirdiği tüm öğrencilerine disiplinli çalışmayı ve ülkemize hizmet etmeyi öğütler. Hiç unutamam-

diğim bir söylemi şöyledir: “Eğer iyi bir akademisyen olmak niyetinde iseniz disiplinli ve çalışkan olunuz; aksi takdirde niyetlendiğiniz çok az şeyi yaparsınız”.

Boyacı gibi aydın, Atatürkçü ve iyi bir akademisyen ile çalışma fırsatı bulduğum için kendimi şanslı görmekteyim. Kendisinin, disiplinli bir akademisyen olmanın yanı sıra vefalı, alçak gönüllü ve en önemlisi samimi olmayı öğrenmemde önemli etkisi olmuştur. Boyacı'nın diğer bir önemli bir önerisini de burada vermeden edemeyeceğim: “... akademisyen olma sürecinde yardımcı olacağı gençlerin kişiliğine ve değerlerine dikkat et. Süreç içerisinde akademisyenlik öğrenilebilir ancak bazı şeyleri öğretmek çok zor ve bazen olanaksızdır. Bizim meslekte, yetiştirmiş olduğun akademisyenler yaşamı boyunca birçok iyi akademisyen yetiştirebilir ya da birçok kişinin yaşamını zehir edebilir...”.

Boyacı, akademik kimliğinin yanında son derece sosyal bir kişiliğe sahiptir. Fransızca ve İngilizce bilen Boyacı, 1968 yılından beri rehberlik yaparak ülkesini tanıtmaya hiç ara vermemiştir. Akademik faaliyetlerinin yanında birçok spor dalı ile ilgilenen Boyacı, aynı zamanda iyi bir tenis oyuncusudur.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Akdeniz Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu'nu bir barakadan alıp, çağdaş bir eğitim öğretim yuvası haline getiren Cemil Boyacı tüm akademik kariyeri boyunca meslektaşlarına ve öğrencilerine bir öğretim üyesinin nasıl olması gerektiği konusunda örnek olur. Turizm alanında sahip olduğu bilgi birikimini ve deneyimini cimrilik yapmadan meslektaşları ve toplum ile paylaşır. Ülkesine hizmet etme aşkı her zaman para kazanmaktan önce gelen Boyacı, sadece benim değil, turizm çevresinden birçok kişinin güven ve saygı duyduğu bir meslektaş ve öğretim üyesi olur. Bu kapsamda, turizm camiasına yapabildiği bütün katkılar için kendisine teşekkür ediyor ve şükranlarımı sunuyorum.

SEÇİLMİŞ ESERLERİ

- Boyacı, C. (1982). Neden Çalışma Koşullarının Düzeltmesine Gerek Vardır? *Sanayide İlişkiler Dergisi*, (5).
- Boyacı, C. (1982). Personel Seçiminde Uygulanan Tekniklerden Testler ve Testlerin Sakıncalı Yönleri, *Sanayide İlişkiler Dergisi*, (11).
- Boyacı, C. (1985). *Konaklama İşletmelerinde Personel Sorunları II, II. Turizm Semineri, Uludağ Üniversitesi Balıkesir Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu*.
- Boyacı, C. (1986). Turizm İşletmelerinde Güdüleme Aracı Olarak Haberleşme, *Turizm Yıllığı*. Ankara: T.C Turizm Bankası.

- Boyacı, C. (1987). 1987 Turizm Sezonuna Giren Dört Bölgeye Ait Tesislerde Çalışan Personel Nitelikleri Üzerine Bir Araştırma, *III. Turizm Semineri, Uludağ Üniversitesi Balıkesir Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu*.
- Boyacı, C. (1987). Balıkesir'de Beş Endüstri İşletmesinde Fiziksel İş Koşulları ile İlgili Bir Uygulama Örneği, *I. Ulusal Ergonomi Kongresi Bildiri Notları*, 24-43.
- Boyacı, C. (1988). 1988 Turizm Sezonuna Giren Antalya Yöresindeki Turizm İşletmelerindeki Personel Sorunları, *Antalya II. Ulusal Eğitim Kongresi*.
- Boyacı, C. (1988). Turizm İşletmelerinde Personel Devir, Hızının Yüksek Oranda Oluşunun Düşündürdükleri, *AKTİD, Akdeniz Turistik Otelciler ve İşletmeciler Derneği Yayın Organı*.
- Boyacı, C. (1988). Turist Rehberliği ve Seyahat Acentalarımız, *AKTİD, Akdeniz Turistik Otelciler ve İşletmeciler Derneği Yayın Organı*, Mart (23).
- Boyacı, C. (1989). Turizm Sezonu Başlarken Bazı Endişeler, *ATSO Antalya Ticaret ve Sanayi Odası Aylık Yayın Organı*, (23).
- Boyacı, C. (1989). Turizm İşletmelerinde Verimliliği Etkileyen Faktör Olarak İnsan Kaynağından Rasyonel Olarak Yararlanma, *Turizm Yıllığı*. Ankara: Türkiye Kalkınma Bankası.
- Boyacı, C. (1989). Turizm Pazarı İçin Yeni Hizmet Ürünlerinin Geliştirilmesi: Bir Sistem Yaklaşımı, *Turizm Yıllığı*. Ankara: Türkiye Kalkınma Bankası.
- Boyacı, C. (1990). Üniversite - Sanayi İşbirliği: Antalya Yöresine Gelen Turistlerin Profilini Belirleme Anket Projesi, *Turizm Yıllığı*. Ankara: Türkiye Kalkınma Bankası, 8-25.
- Boyacı, C. (1991). Türkiye'de Üniversite Düzeyinde Turizm Eğitimi Veren Kuruluşlarda Eğitimcilerin Yetiştirilmesi ve Sorunlar, *Örgün Turizm Eğitimi Sempozyumu*, Erdek.
- Boyacı, C. (1991). Türk Turizminin Tanıtım Sorunları, *II. Ulusal Turizm Kongresi*, Kuşadası.
- Boyacı, C. (1992). Üniversite Kurumlarında Lisans Düzeyinde Turizm İşletmeciliği Eğitimi ve Akdeniz Örneği, *III. Ulusal Turizm Kongresi*, Kuşadası.
- Boyacı, C. (1992). Antalya Bölgesinde Faaliyet Gösteren Turistik İşletmelerde Yönetim Düzeyinde Çalışan Personele, İş ve Sektöre İlişkin Motivasyon Ölçme Çalışması, *III. Ulusal Turizm Kongresi*, Kuşadası.
- Boyacı, C. (1992). Üniversite Düzeyinde Turizm Eğitimi Veren Yüksek Öğretim Kurumlarında Öğretim Elemanı Yetiştirme Sorunları ve Çözüm Önerileri, *T.C. Turizm Bakanlığı Turizm Eğitimi Genel Müdürlüğü Konferansı*, Ankara.
- Boyacı, C. ve Aktaş, A. (1989). *Antalya Yöresine Gelen Turistlerin Profilini Belirleme Projesi*. Antalya: Akdeniz Üniversitesi.
- Boyacı, C. (1991). *Personel Yönetiminde Beşeri Kaynaklarının Korunması Açısından İş Koşullarının İyileştirilmesi ve İşde Verimliliğe Etkisi Üzerine Bir Uygulama Örneği*. Antalya: Akdeniz Üniversitesi.
- Boyacı, C. (1966). *Turizm İşletmelerinde Haberleşme Teknikleri*. Antalya: Akdeniz Üniversitesi Yayınları.
- Boyacı, C. (1999). *Seyahat Acentalığı ve Tur Operatörlüğü* (Editör: Ali Atif Bir), Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

Doç.Dr. Beykan Çizel, Akdeniz Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Merkez Yerleşke, Antalya. E-posta: beykan@akdeniz.edu.tr